

I. Diplomová práce

Student : David BERNSTEIN

Obor : ČJ - ZSV

Téma : Servác Bonifác Heller a Rusko (Pokus alespoň částečně rehabilitovat neprávem zapomenutého autora)

Vedoucí diplomové práce : PhDr. Anna Stejskalová

Posudek vedoucího diplomové práce : David Bernstein věnoval svou diplomovou práci takřka zapomenutému, ve své době však známému, čtenému a oblíbenému autorovi. Je jím Servác Bonifác Heller, žurnalista, prozaik, organizátor národních kulturních a společenských akcí, přesvědčený rusofil, celoživotní přítel a spolupracovník Svatopluka Čecha.

Diplomant se zabývá především Hellerovým vztahem k Rusku a odrazem tohoto vztahu v Hellerových prózách. Zároveň svou práci pojal, jak ostatně uvádí v podtitulu, jako pokus o alespoň částečnou rehabilitaci tohoto podle jeho mínění neprávem zapomenutého autora (souhlasím s ním). Po nepřiliš rozsáhlé první kapitole, v níž přibližuje Hellerovu osobnost a bohatou a různorodou činnost, se v dalších kapitolách věnuje Hellerovým "ruským románům". Zamýšlí se nad jeho vztahem k Rusku a hledá jeho kořeny, charakterizuje romány, určuje jejich žánrové typy, zabývá se kompozicí, vypravěčskými postupy a pojetím postav. Postupuje systematicky, jeho výklad je přehledný, srozumitelný, na odpovídající obsahové i formální úrovni.

Jako velmi přínosnou a zajímavou vidím především kapitolu třetí, nazvanou Obraz Ruska. Diplomant si z řady možností, které romány nabízel, vybral pět- geografii, věci, válku a armádu, lidi, způsob života- a na nich ukazuje, jak Heller k problematice přistupoval, jak pracoval s materiálem, aby dosáhl co možná názorného a plastického obrazu země i obyvatel. Vzhledem k tomu, že o Hellerovi neexistuje takřka žádná sekundární literatura a i ta nečtená je obtížně dostupná (problémy jsou i s výpůjčkami Hellerových románů, většina se půjčuje pouze prezenčně), postupuje diplomant samostatně, opírá se takřka výhradně o texty Hellerových próz. Jeho výhodou je velmi dobrá znalost ruských reálií, jež mu pomáhá v textu se orientovat, analyzovat ho a z jednotlivých poznatků vyvozovat obecnější závěry. Je patrné, že je Hellerovými romány zaujat, že si k nim i k autorovi vytvořil blízký a silný vztah, že v nich nachází řadu zajímavostí a souvislostí, které nezasvěcenému čtenáři mnohdy unikají. Zajímavé poznatky přináší závěrečná kapitola, jež je zamyšlením nad tím, zda má Heller co říci i dnes. Diplomant sleduje pokles čtenářského zájmu o ruské romány v průběhu 20. století, hledá příčiny tohoto jevu a zároveň i argumenty hovořící v jejich prospěch. Zdůrazňuje jejich multikulturnost a autorovu toleranci vůči různým národům a národnostem, dokumentární hodnotu a výchovně vzdělávací přínos próz. Zároveň si ale uvědomuje určitou naivitu a zřetelnou cílenost příběhů, což je jistě jeden z důvodů dnešního čtenářského nezájmu.

Diplomová práce Davida Bernsteina je záslužná a přínosná, a to ze dvou hledisek- výchovně vzdělávacího a literárněhistorického. Pokud jde o hledisko první, je v práci podrobně rozpracováno a v posudku již o něm byla řeč na jiném místě. Pokud jde o hledisko literárně-

V dne

.....
podpis vedoucího dipl. práce

o/

historické, pokusil se diplomant vrátit Hellera a jeho dílo do českého literárního kontextu, ukázat jeho vazby na dobové literární trendy i obecné kulturní dění a na názorové a politické proudy. Ač se zabýval jen určitým výsekem Hellerovy tvorby, podařilo se mu ukázat, jaké postupy a způsoby Heller volil, aby ve svých prózách dosáhl živých a přitažlivých obrazů postav, a prostředí i poutavých a napínavých dějů. Zdůrazňuje pro Hellera typické těsné spojení a vzájemné prolínání činnosti žurnalistické a literární, jeho žurnalistickou všestrannost a pohotovost a pozitivní přístup jak k práci novinářské, tak k literární tvorbě.

Doporučuji diplomovou práci Davida Bernsteina k obhajobě.

Návrh klasifikace: v ý b o r n ě

V Praze dne 4. ledna 2006

vedoucí diplomové práce